

NEXUS INSTITUUT

Nexus-symposium 2017

Virtuoso!

David Dubal, Marco Riaskoff,
Barbara Nissman en Rexa Han

Zondag 11 juni, 14.00 tot 17.30 uur
Het Concertgebouw, Amsterdam

Nexus-symposium **Virtuoso!**

De piano is een van de grootste uitvindingen en verdiensten van het kapitalisme en werd vernuftig op de markt gebracht: elk land kende zijn eigen bloeiende piano-industrie en een legioen leraren, verantwoordelijk voor de muzikale opvoeding van hun jonge leerlingen. ‘Begaafdheid’ stond in de negentiende eeuw hoog in het vaandel, en de piano, het solo-instrument bij uitstek, werd het symbool van zelfbekwaming. Voor iedere fatsoenlijke Victoriaanse dame was het vermogen de piano te bespelen even belangrijk als haar kuisheid.

In een tijd waarin de democratie opkwam en de middenklasse razendsnel groeide, werd de piano door het gezamenlijke muziekspel het hart van het huishouden. Zonder piano was een huis geen thuis. Het instrument was zowel een werktuig als een meubelstuk, dat met enige vaardigheid muziek, dans, gezang, vermaak en zelfs kunst kon voortbrengen.

Virtuoze goden moesten voor publiek zingen met hun blik gericht op de hemel of zwierend van extase. Hoe meer vertoon of showmanschap, hoe meer kaarten er werden verkocht. Franz Liszt, de keizer van virtuositeit, liet zijn haar groeien om het wild en woest in het rond te zwiepen, zoals hedendaagse rocksterren doen, onbewust in navolging van Liszt.

Rond 1860 werd alles anders. Professionele pianisten richtten zich meer en meer op serieuze meesterwerken van componisten als Beethoven, Schumann, Mendelssohn en Chopin. De ooit zo roemrijke en bekoorlijke titel ‘virtuoso’ kreeg een zweem van pretentie en platheid. De grote componisten sinds Bach werden een toetssteen voor de muzikale vaardigheden van een pianist. De pianospeler werd nu een ‘interpret’ genoemd, die zijn licht wierp op de grote componisten. Frivole fratsen en vinger-vlugge tovenarij op de toetsen werden geminacht door menig snob. Recitals waren nu serieuze culturele aangelegenheden.

Programma

- 13.45 Zaal open
- 14.00 Aanvang symposium
- 15.30 Pauze
- 15.50 Vervolg symposium
- 17.30 Einde

De voertaal van het symposium is Engels

Tegenwoordig voeren pianisten historische klassieke werken op en bieden opnames nieuwe mogelijkheden voor de kunst van het interpreteren. De amateurpianist is echter bijna uitgestorven, en recitals worden niet veel meer gegeven. De tijd van de afgezonderde en individuele muzikervaring is voorbij; dit is de tijd van entertainment voor de massa's, met volgepakte stadions en elektronisch versterkte muziek. Alleen Liszts lange haar is overgebleven, als een teken van virtuositeit. Kinderen van nu dromen ervan een rockster te zijn, niet een interpreet van Bach, Beethoven en Brahms.

Wat betekent dit alles? De tijden zijn drastisch veranderd, in sociaal, cultureel, technologisch, economisch en artistiek opzicht. De pianoverkoop bereikte in Amerika in 1911 zijn hoogtepunt, met 375.000 verkochte instrumenten. In 1915 had de fonograaf dat aantal al overtroffen, met 500.000 verkochte exemplaren onder de slagzin 'oefenen is niet eens nodig!' Het arbeidsethos was daarmee voorgoed verdwenen.

Driehonderd jaar na de uitvinding van de piano organiseert het Nexus Instituut het symposium 'Virtuoso!', met als gastheer de legendarische piano-expert David Dubal. Dubal zal samen met zijn gasten — Marco Riaskoff, al dertig jaar impresario van de beroemdste pianisten ter wereld, en Liszt-vertolker Barbara Nissman en de jonge Chinese pianiste Rexa Han, die samen achter de piano plaatsnemen — het publiek laten horen en begrijpen wat virtuositeit betekent.

Sprekers

DAVID DUBAL (Verenigde Staten) is een internationaal erkende autoriteit op het gebied van de piano. Hij is docent aan de befaamde Juilliard School of Music in New York, waar hij les gaf aan vele opkomende sterren, en staat bekend om zijn lezing-recitals, waarin hij muziekspel en muziekcollege combineert. Voor zijn film *The Golden Age of the Piano* (1993) ontving Dubal een Emmy. Hij schreef klasiiekers als *The Art of the Piano* (1989) en *The Essential Canon of Classical Music* (2001), en presenteert het radioprogramma *The Piano Matters*, waarin hij duidt hoe verschillende pianisten hetzelfde pianostuk spelen. In *Nexus 65* leest u het levensverhaal van David Dubal, waarin hij onder andere vertelt over zijn ontmoetingen met de grootste pianisten van de twintigste eeuw.

REXA HAN (China) maakte haar pianodebuut reeds op vijfjarige leeftijd in haar geboorteplaats Dalian en won in haar tienerjaren verscheidene nationale pianocompetities. Na lessen gevolgd te hebben aan het Centraal Conservatorium te Beijing vertrok ze met een beurs naar de Manhattan School of Music in New York. Ze studeerde er summa cum laude af. Sinds Han in 2007 als concertpianist debuteerde in Carnegie Hall gaf ze concerten in Europa, Azië en de Verenigde Staten. Haar laatste album, *A Tribute to the Piano*, dateert uit 2012.

BARBARA NISSMAN (Verenigde Staten) is pianist. Zij was solist bij het Philadelphia Orchestra en trad op met de meest vooraanstaande orkesten in Europa en Amerika. Nissman is een groot kenner van de Romantische traditie van Liszt, Rachmaninov en Rubinstein, en publiceerde onlangs de dvd-set *Franz Liszt: Portrait of the Man and his Masterwork*. Verder bracht zij onder andere opnames uit met werk van de Argentijnse componist Alberto Ginastera en Sergej Prokofjev, en schreef zij het boek *Bartók and the Piano: A Performer's View* (2002).

MARCO RIASKOFF (Zwitserland) is een wereldvermaard concertorganisator en impresario van 's werelds grootste en beroemdste pianisten. Riaskoff is al dertig jaar lang de drijvende kracht achter de gevierde concertreeks 'Meesterpianisten'. Voor deze serie ontvangt hij jaarlijks pianisten van de absolute wereldtop in Nederland. Van de legendarische Sylvio Samama leerde hij het vak, en hij bleek een waar natuurtalent. Inmiddels is zijn waardeoordeel een keurmerk voor kwaliteit en ontdekt hij wereldwijd het grootste pianotalent.

www.nexus-instituut.nl

Postbus 4813 | 4803 EV Breda | 085-047 1229 | info@nexus-instituut.nl